

Søby

Søby er den nordligste by på Ærø med ca. 440 indbyggere og har en havn med fiskeri og et værft, der med ca. 140 medarbejdere er øens største arbejdsplads. Ærø havde i 2020 5.964 indbyggere. Havnen har i dag færgeforbindelser til Fyn og Als. Det store værftsområde ses til højre på fotoet.

I 1846 var havnen kun en primitiv pælebro, hvor færgen mellem Als og Søby kunne lægge til. I 1865 byggede skipperne i fællesskab en stenmole med bolværk. I 1903 fik Søby dampskibsforbindelse med Fåborg. I 1933 blev anlagt et nyt færgeleje, og havnen er udbygget flere gange.

Der har været en lodsvagt i havnen indtil 1979-lodsloven. Afløsningsstedet for tillodsede skibe for lodsvagten var reden, og lodsningsområdet var havnen og søen umiddelbart uden for havnen. I dag betjenes havnen af DanPilot. De største skibe, der kan besejle havnen i dag kan være 120 m lange og kan have en dybgang på 6,2 m.

Havnen er en selvejende institution, der består af 3 bassiner med en lystbådehavn i et E-lige bassin, fiskerihavn og færgelejer i et S-lige bassin og en værfthavn i et W-lige bassin. Foto: Søby Havn.

Søby Værft er et af de mindre skibsværfter i Danmark, der stadig eksisterer. Værftet blev grundlagt i 1931 af Arthur Christian Jørgensen som et motorværksted, men er i dag et aktieselskab, der arbejder med reparation og nybygning af skibe og færger. Værftet har i dag 3 tørdokke.

Søby Værfts nybygning nr. 107 er færgen Ellen, der er en elektrisk drevet færge, som blev indsat som færgeforbindelse i 2019 mellem Søby og Fynshav på Als. Færgen er 59,5 m lang og 12,8 m bred og har en dybgang på 2,5 m og en fart på op til 26 km i timen.

Færgeprojektet illustrerer, hvad en lille økommune og øens største virksomhed kan skabe sammen.

Ærø Kommune ejer Ærøfærgerne og var koordinator i elfærgeprojektet Free Ferry Vision, der med støtte fra EU sigtede mod at bygge og afprøve en 100 procent eldrevet og CO₂-neutral færge for passagerer, personbiler og lastbiler, der kunne bruges til mellemstore færgeruter og sejlads på begrænset vanddybde i de kystnære farvande. EU bevilgede 113 mio. kr. og kommunen bidrog med op mod 120 mio. kr. til projektet. Efter 4 år skete jomfrusejlsden.

Ellen, som skibet hedder, fik i 2020 Danish Design Awards Game Changer-pris. Prisen gives til produkter, der kan vende op og ned på måden, man normalt tænker på.

Færgeren er bl.a. bygget af glasfiber, og en stor del af elektriciteten produceres af Ærøs vindmøller, så driftsudgifterne for elfærgeren i forhold til en dieseldrevet færge er tjent ind på få år. Batterikapaciteten er over 3,8 MWh og lynopladeren har 4 MW peak chage. Så E-færgeren er et kommercielt alternativ til diesel- og dieselelektriske færges. Fortøjningen og tilkoblingen til ladeenheden sker automatisk. Nedenfor ses elmotoren, batterirummet og kontrolrummet. Fotos: Wikimedia Commons

Skrevet af Danmarks Lodsmuseumsforening

